

Блакiтнае «золата»

Як развіваецца льнаводчая галiна на Мiншчыне?

У Беларусi заўсёды было асаблiвае i трапяткое стаўленне да вырошчвання лёну. Яго здаўна называлi блакiтным «золатам». Гэтая сельскагаспадарчая культура, калi правiльна яе апрацоўваць, прытрымлiвацца тэхналогiй, — рэнтабельная. У лепшыя часы такую рэнтабельнасць давала нафта. Пра гэта заявiў

Прэзiдэнт Аляксандр Лукашэнка пры наведванні рэспублiканскага ўнiтарнага прадпрыемства «Вусце» Нацыянальнай акадэмii навук Беларусi ў Аршанскiм раёне. Кiраўнiк дзяржавы запатрабаваў лiквiдаваць недахопы ў iльнаводчай галiне.

«Лён любiць паклон», — так кажуць людзi старэйшага пакалення. Сапраўды, усе аперацыi амаль што да 80-х гадоў мiнулага стагоддзя ажыццяўлялiся ўручную. I трэба было нiзка нагнуцца, каб сарваць кожную сцяблiнку. Цяпер гэтая прыказка страцiла сваю актуальнасць. Усе працэсы ў iльнаводчай галiне аўтаматызаваныя. Карэспандэнт «Звязды» наведала Слуцкi льнозавод, пабывала на полi, дзе вырошчваецца гэтая культура, i на гэтым прыкладзе адсачыла перспектыву развiцця льняной галiны Мiнскай вобласцi.

Слуцкi льнозавод — самы буйны сярод аналагiчных прадпрыемстваў цэнтральнага рэгiёна. Больш як два гады таму тут завяршылася рэканструкцыя, устаноўлена новая бельгiйская лiнiя «Depoortere» па выпуску льновалакна. Яна дазваляе атрымлiваць яго дзве тоны за гадзiну, гадавая патрэба льнотрасты для поўнай загрузкi — каля 10 тыс. тон. З уводам у дзеянне канвеера вытворчая магутнасць завода па перапрацоўцы сыравiны павялiчылася больш як у 2,5 разы. Усё гэта дало магчымасць прадпрыемству выйсцi на прыбытковую работу. Для параўнання: у 2013 годзе страты былi на ўзроўнi 200 тыс. рублёў, а ў 2016-м спрацавалi з прыбыткам у 71 тыс. рублёў, рэнтабельнасць — 1,5%. Прычым сабекошт прадукцыi за сем месяцаў склаў 3350 рублёў пры 3530 за адпаведны мiнулагоднi перыяд.

— Церабленне лёну мы пачалi 4 лiпеня i закончылi яго ва ўсёй сыравiннай зоне. Цяпер галоўнае — убраць участкi, прызначаныя для насення. Такiх засталася менш за 200 гектараў. Ураджай прывозiм у цэх проста з поля. Раней яго складавалi пад навесамi. Новая лiнiя дазваляе атрымлiваць безадходную прадукцыю: асобна насенне, валакно, трасту.

Перш за ўсё завод выконвае дзяржзаказ — пасля перапрацоўкi прадукцыя адпраўляецца на Аршанскi льнокамбiнат. Пасля гэтага прадпрыемства можа атрымаць лiцэнзiю на пастаўку валакна на экспарт. Яго з задавальненнем набываюць Кiтай, Расiя, краiны Еўрасаюза. Сёлета, лiчыць кiраўнiцтва, таксама не будзе адбою ад клiентаў, на чым можна нядрэнна зарабiць.

На адным з палёў урочышча Новая Нiва ў самым разгары работы.

— Сезон уборкi лёну — нагода адчувальна папоўнiць сямейны бюджэт. Тым больш, што ўраджай выдаўся нядрэнным, — кажамеханiзатар Аляксандр Лiпееў. — Зiмой, вядома, заробкi меншыя: займаемся ў асноўным рамонтам тэхнiкi. Кормяць нас добра, гарачыя абеды дастаўляюць у поле, пасля яшчэ — падвячорак.

— Найбольш трывалае валакно атрымлiваецца з доўгiх сцяблiн — аптымальна ад 90 сантыметраў да 1,1 метра, — уступае ў размову галоўны аграном прадпрыемства Артур Шклярэўскi. — Перавагу аддаём айчынным сартам, яны лепш адаптаваныя да

нашых кліматычных умоў. «Замежнікі» займаюць толькі 30% плошчаў. У гэтым урочышчы пасеяны сорт беларускай селекцыі «Грант». Ён дае добры выхад доўгага валакна, што дазволіць адмовіцца ад закупак насення. Два папярэднія гады не ўдавалася сабраць яго дастаткова. Спадзяёмся, што сёлета забяспечым сваю вытворчасць якасным матэрыялам і насеннем да атрымання новага ўраджаю. А лішкі прадукцыі рэалізуем на экспарт.

Усяго ў Мінскай вобласці неабходна ўбраць лён-даўгунец з плошчы 8939 гектараў, валавы збор ільнотрасты складзе не менш як 29,5 тыс. тон (тэмп росту да 2016 года — 133%). Ураджайнасць чакаецца 32,9 цэнтнера з гектара, летась сабралі 26,5 цэнтнера.

Для выхаду на прыбытковую работу іншых перапрацоўчых заводаў Міншчыны пры тым абсталяванні, што ёсць, плануецца штогод перапрацоўваць не менш як 28,2 тыс. тон ільнотрасты, сярэднім нумарам 1,04,

выпускаць 7,9 тыс. тон ільновалакна, у тым ліку 2,4 тыс. тон доўгага. Вядома, на прадпрыемствах наспела мадэрнізацыя, на яе правядзенне патрабуецца 33,8 млн рублёў. Яна дапаможа рэзка нарасці аб'ёмы вытворчасці льновалакна, палепшыць яго якасць і рэнтабельнасць усёй галіны.

— Лён — асаблівая культура, і падыход да яго таксама павінен быць асаблівы, — падкрэсліў старшыня Мінаблвыканкама Анатоль Ісачанка, які прыехаў на поле, каб паглядзець, як ідзе ўборка «блакітнага золата». — Перш за ўсё неабходна вырасціць якасную сыравіну, якасна яе ўбраць і перапрацаваць. Натуральна, перапрацоўка на мадэрнізаваных і на старых заводах адрозніваецца. Тым не менш выхад па доўгім і кароткім валакне павінен адпавядаць нарматыву. На гэта мы і накіраваныя. Сёлета плануецца атрымаць ураджай на 30% большы, чым летась, як у колькасным, так і ў якасным выражэнні, што прынясе грашовую прыбаўку і дазволіць працаваць прыбыткова. Вырашчана каля 9 тыс. гектараў даўгунцу, убрана больш за 70% плошчаў. Мяркуем да 25 жніўня завяршыць, а да 25 верасня падняць і звесці ўвесь ураджай на захаванне.

Як адзначыў губернатар, ёсць і праблемы. « Але мы іх бачым, ведаем як вырашаць, — падкрэсліў Анатоль Ісачанка. — Былі, у прыватнасці, пытанні па наладцы абсталявання, але спецыялісты ліквідавалі ўсе недахопы, і яно цяпер спраўна працуе. Яшчэ адна праблема — падбор палёў, насення, работа насенных станцый. Мы абмеркавалі спектр пытанняў і намецілі планы па іх вырашэнні. Думаю, зрухі будуць істотныя».